

SZAKIRODALOM.

Szinnyei József, *Magyar írók élete és munkái. XIII. kötet. Steiner-Télfy*. Budapest, 1909. Hornyánszky Viktor. 8-r. 21., 1440 hasáb. Ára 12 K.

Abból a nagyszabású emlékműből, melyet id. Szinnyei József immár két évtized óta épít föl a magyar irodalom dicsőségére, ismét elkészült egy rész: a XIII-ik, s mint hírlik, utolsó előtti kötet. Hosszas előkészület, egy egész emberöltőt megkivánó gyűjtőmunkásság után, oly korban fogott hozzá nagy műve megvalósításához, a melyben mások írói munkásságuk javarészét egy-egy jól sikerült jubileum keretében mintegy lezártak tekintik s fiatalos munkakedvvel dolgozik rajta még most is, a mikor már szinte elérte a patriarchák korát. A szellemi ellankadásnak, mely e korban oly gyakori, nyomát sem látjuk műve legujabb részleteiben sem s valóban alig hinnők, ha maga Szinnyei nem árulja el legujabb kötetében, — a midőn a mindennél kérelhetetlenebb betürend rákényszerítette szerzőnket arra, hogy a magyar irodalom oly sok munkása után végre önmagáról is megemlékezzék — hogy bizony már ez év márcziusában betölti nyolczvanadik esztendejét.

Munkájának belső elrendezését, adatai gazdagságát s megbizhatóságát fölösleges újra ismertetnünk: csak önmagunkat ismételnők meg s csak oly tényekről számolhatnánk be, a melyeket a mindennapos használat közben irodalmunk minden művelője maga is megállapított. Beérjük tehát azzal, hogy ez újabb kötet megjelenése alkalmával, melyet Szinnyei születésének 80-ik fordulója ünneppé avat, hálánkat s elismerésünket fejezzük ki a magyar bibliográfia nesztorának, a kiben a szerencsés természet adományok mellett megvolt az a nem közönséges lelki erő, mely egy hosszú élet munkásságát egyetlen egy cél érdekében koncentrálja s a kinek épen ez a cél tudatos, egy pontra irányuló munkásság tette lehetővé oly mű létrehozását, a melyre mi fiatalok a szövetkezetek e korában csapatosan is csak félve vállalkoznánk.

Adja az egek Ura, hogy Szinnyei munkakedvét, szellemi

rugékonyosságát még számos éven át mai épségében gyümölcsöz-
tethesse nagy műve érdekében s tegye számára lehetővé, hogy
a művet szerencsésen befejezve, az idők folyamán felgyült újabb
adalékokat is földolgozhassa. *Dr. Gulyás Pál.*

Dr. Gulyás Pál: *A népkönyvtárak szervezése, fenntartása és
kezelése. (Múzeumi és könyvtári kézikönyvek IV. köt.) Budapest,
1909. A Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa és Főfelügye-
lősége kiadása. (Athenaeum r.-t. nyomása.) 8° 239 l. Ára vászon-
borítékban 8 K.*

A magyar könyvtártudományi irodalom értékes művel gyarapodott. A «Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa» megbízásából írta Gulyás Pál dr. a fenti művet s az a «Múzeumi és Könyvtári Kézikönyvek» jól ismert sorozatában jelent meg.

Ez egyszer — kivételesen — nem engedjük magunkat feszélyeztetni az által a gondolat által, hogy a könyv szerzője egyúttal e folyóiratnak segédszerkesztője is, hanem megmondjuk őszintén, hiven meggyőződésünkhöz, hogy hozzáértőbb s lelkesebb szakemberrel nem is lehetett volna iratni kézikönyvet a népkönyvtárakról. Gulyás e téren, általában pedig a hazai könyvtártudományi irodalomban olyan szép és jelentős munkásságot fejtett ki, amint arról épen a Magyar Könyvszemle utóbbi évfolyamaiból bárki is meggyőződhetik, a hazai és külföldi könyvtári intézményeket olyan alaposan ismeri, hogy jelen művét is minden könyvtári szakember eleve is azzal a hittel fogadja, hogy e művéből is sok hasznosat, szakszerűt fog tanulni.

A könyvnek gyakorlati célja van. Kalauzt akar adni azoknak, a kik hazánkban népkönyvtárakat kezelnek, azok vezetésébe, irányításába, alapításába befolytnak. De ennél jóval többet nyújt. Bármely tudományos közkönyvtár tisztviselője mindenkor haszonnal, sok tanulsággal olvashatja azokat a lapokat, a hol a katalógizálásról, könyvkölcsönzésről, könyvfertőtlenítésről stb. van szó. És ez természetes is. Hiszen egy tudományos közkönyvtárban igen sok olyan praktikus szempont van, a mely minden könyvtárra s így a népkönyvtárra is irányadó. De lássuk a könyv tartalmát közelebbről!

Az előszó számot ad arról, kiknek ösztönzésére, megbízásából, valamint — hogy a szerző saját tapasztalatain kívül milyen művek alapján írta könyvét.

A I. fejezet vázolja a népkönyvtári ügy fejlődését és mai állását. Kifejti, hogyan fejlődtek a közkönyvtárak, ezek mellett a kölcsönkönyvtárak, majd 1820 tája óta az ingyenes népkönyvtárak. Miután a népkönyvtárak külföldi helyzetét vázolta, elmondja, mi történt e téren eddig nálunk. «Hazánkban a nép-